

Беларус

ГАЗЭТА БЕЛАРУСАЎ У ВОЛЬНЫМ СЪВЕЦЕ

ЦАНА — PRICE \$ 1.00

BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

POST ADDRESS: BIELARUS, P. O. BOX 109, JAMAICA, N. Y. 11431.

Tel.: (212) 380-2036

Год. XXVI, № 248

New York, December — Сінегань 1977

Vol. XXVI, № 248

НА МЯЖЫ АБОДВУХ ГАДОУ

Пад асабліва цяжкім ярмом пання воленіння й узмоцненым ціскам русыфікацыі пакідае беларускі народ стары 1977 год і з ня меншай трывогай, але ё з надзеяй спатыкае год новы. Надзеяй спатыкае яго ё беларуская палітычна эміграцыя ўсіх краёх сваіго пасялення ў Вольным Съвеце.

Абставіны гэтак склаліся, што на працягу ўсяе паваеннае гісторыі бягучы 1977 год стаіся для беларускага народу найцяжкім ды прынёс яму найвялікшую загрозу ягонага нацыянальнага йснаванья. Гэта з тae прычыны, што чырвоная Масква зрабіла ў сёлетнім годзе ўсёмагчымае, каб замацаўца сваі паняволеніе ўсіх нерасейскіх народоў савецкай імперыі, у тым ліку і народу беларускага, ды прысьпешыць іхную русыфікацыю.

Адным з фактараў гэтага генасыданага кроку паслужылі 60-я ўгодкі Каstryчніцкай рэвалюцыі, аднак узмоцнены супраціў паняволеных народаў і дысыдэнцікіх груп, што называюцца імкнуніцца да дэмакратычных формаў жыцця ў змагаючага за права народаў і чалавека. А гэтая ўжо доля кожнага дыктатара, што раней ці пазней ён няўхільна аптыненча на съметніку гісторыі. Найлепшым гэтага прыкладам можа паслужыць неіздросная доля Сталіна.

Русыфікацыі шал у БССР дасягнуў апошнім часам найвышэйшага пункту. Прыядзём адзін з мноства прыкладаў, як русыфікуюцца масавае культурнае жыццё Беларусі. Газета „Літаратура і мастацтва“ ў сваім нумары за 2 лістапада сёлета змяніціла рэпліку пад загалоўкам „Ці беларуская кухня?“. У ёй між іншым чытаем:

„Нядыўна выдавецтва „Ураджай“ выпусціла кнігу „Беларуская кухня“. Выданне, зъяўляеца, бадай, першай спробай паказаць асаблівасці ў майстэрства беларускай кулінарнай... Іншае ўражанне робіць мастацкае афармленне кнігі, выкананае мастаком Ю. Цюрынам. Ужо з вокладкі чытача вітаюць дзялізькі з дубігімі чорнымі і блакітнымі бародамі (якія зусім не ўласцівы беларускаму тыпу), з валасамі, зачесанымі на ніжагародскі куpecкі манер, у вопратцы яўна ня беларускага паходжання.

Той, хоць павярхоўна вывучаў беларускую культуру, этнографію, гісторыю адзеніні, ведае, што Беларусь ніколі не наслід чырвоных кашуль, што гэты колер не харэктэрны для беларускіх мужчынскіх строяў“.

А далей чытаем і гэтак: „Акрамя вокладкі, у кнізе такім-жа чынам аформлены й шыムутыльны развароты, прараз якія праходзіць усе гэроі. Ёсьць сярод іх і маладзі Съвеце. Зайніцыванаўная і прыктыка, апранутая ў сарафан, таксама не ўласцівы беларускім жаночым строям. Адзеніні сялян наогул інтарпрэтуецца вульгарна-спрошчана, што не адпавядае беларускаму народному духу“.

Вось гэтак съядома заціраеца беларускі нацыянальны харэктэр культурных асаблівасцяў, заміж якога, таксама съядома, уводзіцца чужая беларускай народнай культуры расейшчына. Прывялі мы вышыні прыклад, як наўсякайшы, а падобных нараканіні, хоць і вельмі асцярожных зі ведамых прычынаў, бо ѹнікім не знайшлося б месца ў друку, было сёлета цэлае мноства. Падобная ж съяція была сёлета ў відзе галінах прафесійнага мастацтва ў пасобных зъявах духове культуры, калі ўсе гэтыя зъявы ў галінах стаўліся на службу актуальнай пар-

тыйнай палітыкі, працы, таварынай 60-мі ўгодкамі Каstryчніцкай рэвалюцыі ў прыняціем новае канстытуцыі ды съедама выкарыстоўваліся ў якасці фактараў русыфікацыі.

Але беларуская нацыянальная інтэлігенцыя заўсёды знаходзіла способы на толькі супраціўляцца, а яктыка супрацьдзеіць русыфікацыі. Из зразумелых прычынай было-б шкодным прыводзіць тут канкрэтны выпадак гэтага супраціўлення. Але іныя былі ёй мелі бяспречны ўплыў на беларускую нацыянальнае жыццё. І ў гэтым знаходзім пацверджанье, што нацыянальная душа народу жывая ўтворчая. Гэта ѹ падмадоўвае нашыя надзеі на будучынно.

Моцна пазытыўныя зъявы зазначыліся ў дэйнасці беларускай палітычнай эміграцыі ў Вольным Съвеце. Зайніцыванаўная і прыктычна ўжыццяція газетай „Беларус“ ад колькіх год таму суপольнага нацыянальнага фронту ўсіх ідэйных элементаў эміграцыі асабліва ў сёлетнім годзе, галоўна як рэакцыя на падзеі на бацькаўшчыне, дала добрыя вынікі і сталася найважнейшай азнакай беларускага нацыянальнага руху на чужыне. Гэта дасягненне, на першыя пагляд вылучна внутранага характару, сталася выдатным імпульсам і для больш мэтазгоднай дэйнасці наўонкі ў кірунку азнямленьня заходніх палітычных і дзяржаўных дзеянікаў із съятуціяй на бацькаўшчыне, здабываннія зразуменія, сымпатыяў і палітычнае дапамогі для беларускай нацыянальна-вызвольнай ідэі. У сувязі з гэтым ува ўсіх беларускіх эміграцыйных асяроддзізах насьпела зразуменне патрэбы як найшырэйшай акцыі наўонкі, нацыянальнае працягненне пры дапамозе выставак народнага мастацтва, фэстываляў, уздулу ў масавых антыкамуністычных дэмманстраціях і гэтым падобных мерапрыемстваў.

Нельга таксама не адзначыць на баку карысных дасягненняў распачатага колькі год таму ў ЗША ажыўлення дзеяніасці нашае младзі. Зъява гэтага — адно з найважнейшых дасягненняў у нашым нацыянальным жыцці на чужыне. Дык важным абавязкам старшынства грамадзтва даць младзі максімум увагі ѹ усякое дапамогі ды бабіца, каб младаждэні рух як найхутчай пашырыўся ѹ у іншых, апрача ЗША, краёх пасяленення наше эміграцыі.

Наагул-жя бяручу ўвагу на наўшую сянянішнюю съяціяньню як на бацькаўшчыне. Гэтак і на эміграцыі ды ўзваліваючы ейныя здабыткі і страты, дадатнія ѹ адмоўнія бакі, развязтваеміся із старым 1977 і уваходзімі ў Новы 1978 Год аднадзенені ў тым, што, не зважаючы на ўсе цяжкія выпрабаванні, будучыня ѹ ўсё-ж перад намі!

Ст. Станкевіч

КАЛЯДНЯЕ ПРЫВІТАНЬНЕ, ПРЫСЛАНАЕ З БАЦЬКАЎШЧЫНЫ

Каляды, Каляды! На зямлі Святы Вечар. Нарадзіўся ў ясьлях Збавіцель і Бог, і пасталі бярозаў танклявія съвечкі Паабапал зас্বінаных белых дарог.

Сцюожа тут мо' таму, што зіма на парозе, адчуваеца лютасць суровай пары, ды у полі пустыні, па шырокай дарозе, Плачуць нечага сумна ліхія вяты...

Чым-жя сэрцы сагрэць, як той холад адужаць, Ці агенчыкам цымнім у сялянскім акне, Калядою съвятой, што наўсуперак сцюожам Чаплыній чалавечыя сэрцы кране?

Каляды, Каляды! Навет зорак трывожна, Па заблытаных съежках круток жыцця, Да сваіх ў гэты вечар спяшаеца кожны, За сямейным сталом ўсіх чакае Куцьця.

Пахне сенам наўкол, стаяць посныя стравы, Прытаміўшыся маці шчасльіва маўчыць, Садавіца сыны на шырокіх лавах, Што зышліся дамоў, каб душой адпачыць.

Добра разам сесці, съяззу радасці ўцерці, Ды адуць, што ў застольлі з табою браты, У душы чысьціні і ѿзьнёслыя сэрцы, Бы з людзьмі разам Бог ў гэты Вечар Святы.

Сянянія сэрцам з усімі Куцьцю раздзяляем, Хто за стол наш ня змог на вячэр прыйті, ўсіх далёкіх, ўсіх родных сваіх ўспамінам і добра ўсім і шчасціц жадаем ѹ жыццы!

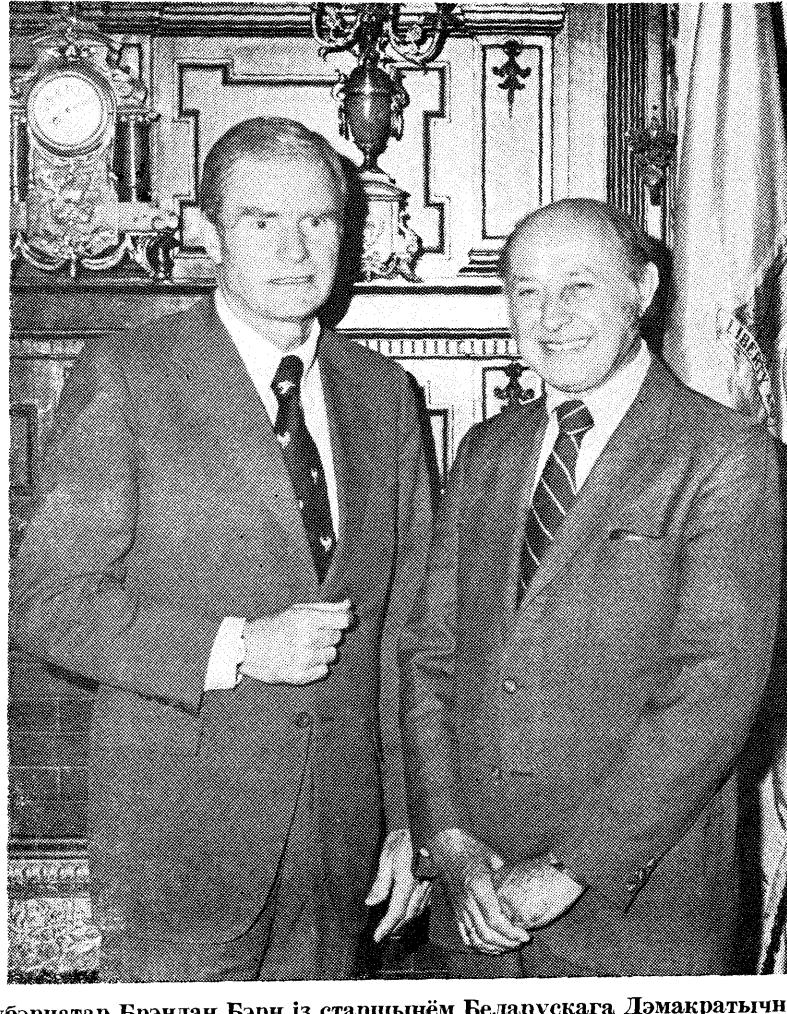
Няхай будзе вам цёпла, як у бацькаўшчыне, ў гэтым съвеце шырокім, дзе столькі дарог. Няхай людзі зямлі для Вас будуть, як браціць, і жыццёвія съежкі хай прастуе Вам Бог.

За съяточным сталом няхай кожнаму месца Калія вернага сэрца сасыцёр і братоў, Няхай будзе у Вас, як у добрай сямейцы, ўсім пароўні ѹ жыцці і Куцьця і Любоў!

Няхай вера ѹ дабро, свая мова ѹ застоллі, А у думках зямля, дзе спачылі дзяды, Няхай ўсюды ласкава спрыяе Вам доля, А любоў да субраціці мацуе рады!

БЕЛАРУСКІ ДЭМАКРАТЫЧНЫ КАМИТЭТ У НЮ Джэрзі

Губернатар Брэндан Бэрн із старшынём Беларускага Дэмакратычнага Камітэту ў Нью Джэрзі Васілем Русаком

У канцы верасня сёлета быўствораны Камітэт „Амерыканцы Беларускага Паходжання за Брэндана Бэрна“. У Камітэт увайшлі сп.сп. В. Русак — старшынём, А. Мінчук, Э. Савіцкі, Л. Шурак, сп.чні I. А. Зарка, В. Мяжэвік і А. Лысюк — сбарамі Камітэту.

Камітэт сваім складам ахоплівае розныя пакаленіні беларускай эміграцыі ѹ тэртытарыяльна рэпрэзэн-

туе буйнейшыя асяродкі беларускага пасяленення ў Нью Джэрзі. Сябры Камітэту перакананы дэмакраты ѹ аддана вялікім прыёмам кампанію за перавыбар Брэндана Бэрна губернатарам штату Нью Джэрзі.

Камітэт у тым-же складзе будзе працаўца і далей ўжо як стаўлы Беларускі Дэмакратычны Камітэт у Нью Джэрзі.

УГОДКІ ВЯЛІКАГА САБОРУ І ЗАСНАВАНЬНЕ НАВАГРАДЗКАЙ МІТРАПОЛІІ

13 лістапада сёлета Парахві Св. Кірылі Тураўскага ў Брукліне суپольна з Парахвію Божай Маці Жыровіцкай у Гайлэнд Парку, Нью Джэрзі, зладзіла ўрачыстасце адзначыць 562-іх ўгодку Вялікага Сабору ў Наваградку. Божую Службу ачоліў Яго Высокапраасцяўшчынствіца Архіяпіскап Мікалай у суслужжыні а. прат. К. Стара, настаяцеля Парахві Святы Тройцы ў Дораты, Нью Джэрзі, а. а. Яноўскага, настаяцеля Парахвію Божай Маці Жыровіцкай у Гайлэнд Парку, Нью Джэрзі, і а. дыякана Р. Войтанкі з Самарэс, Нью Джэрзі.

Святочную акадэмію адчыніў старшыня Парахвільнай Рады Парахві Св. Кірылі Тураўскага інж. М. Гарошка. На ўрачыстасце прыбыла вялікая колькасць парадкі і гасцей з навакольных штатаў. З дакладам на акадэміі выступілі дастойныя госьці — Уладыка Мікалай.

У сваім цікавым рефэрце аб Вялікім Царкоўным Саборы, які адбыўся ѹ палаўніне лістапада 1415 году ў першасталічным горадзе Вялікага Княства, падчыніўся Беларускай Праваслаўнай Царкве.

Навязваючы да думак, падніятых у рефэрце, Уладыка Мікалай звярнуў увагу на тое, што заўсёды ѹ асабліва сяньня для поспеху ѹ грамадзкім і нацыянальным жыцці патрабна згода між Царкою і царкоўнымі арганізацыямі. Присутнія ўзнагародзілі Уладыку Мікалая за прыгожы рефэрат волескімі кветкамі.

Р. В.

СВЯТА ДАЖЫНАК У НЮ БРАНСВІКУ

У недзелю 20 лістапада сёлета беларуская грамада ў Нью Брансвіку і аколіцах, таксама далейшыя госьці, сярод якіх былі: Галоўны Рэдактар газеты „Беларус“ Д-р Ст. Станкевіч зь Сям’ею, Д-р В. Кітель, Сп-ва Вераб’і й іншыя, прынялі ўдзел у традыцыйнай съядзе Дажынкаў, ладжанам Парахвільнай Радай БАПЦарквы Жыровіцкага Божае Маці ў Гайлэнд Парку, Нью Джэрзі. Госьці раскашаваліся блізкай і іншымі беларускімі стравамі, падрыхтаванымі руліўмі парахвінкамі.

У часе абеду Старшыня мясцовага Аддзелу Задзіночання Беларуск-Амэрыканскіх Ветэранаў капт. В. С.

BIE LARUS

Byelorussian Newspaper in the Free World

Published monthly by

BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.

Subscription \$ 10.00 yearly.

„БЕЛАРУС” — Газета Беларуса ў Вольным Съвеце.
Выходзіць месячна. Рэдагуе Калегія.
Выдае: Беларуска-Амэрыканскіе Задзіночанье.
Выпіска з перасылка — 10.00 дал. на год.
Незамоўленыя рукапісы назад не звязратаюцца.
Артыкулы, падпісаныя прозвішчам аўтара, могуць выражаяць пагляды,
з якімі Рэдакцыя не згаджаецца.

ДА УСЯГО БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДЗТВА

ДАРАГІЯ СУРОДЗІЧЫ!

Ад імя Рады Беларускай Народнай Рэспублікі вітаю Вас зь вялікім беларускім нацыянальным съвятам — шэсьцьдзесяцігадовым юбілеем Першага Усебеларускага Кангрэсу, што адбыўся ў сінезні 1917 году.

Адзначаючы гэты слáуны юбілей, мы мусім адначасна прызнаць вялікі беларускі патрыятызм і гэраізм беларускім арганізацыям, якія склікалі Кангрэс, і дэлегатам яго, што не зважалі на жорсткую вайну, калі Беларусь была заваленая расейскімі войскамі, і ў самым Менску было большіх войск, як жыхарства; не зважалі на тое, што бальшавікі захапілі ўладу ў Петраградзе, а мясцовы расейскі бальшавікі Аблесны Іспалніцельны Камітэт (Аблескомзап) узурпаваў уладу ў Беларусі ды змагаўся зь Беларускай Нацыянальнай Рэвалюцыяй.

Ен разброй беларускія вайсковыя аддзелы ў Менску, не дапускай да Менску беларускія вайсковыя часткі з франтоў, перасыльдаю тварыне беларускага войска ды іншых беларускіх арганізацыяў. Да таго-ж камунікацыя з Менскам была цяжкая ў складлікаваная.

І ўсе дэлегаты з усіх Беларусі гурмам звязліся ў Менск на Першы Усебеларускі Кангрэс у ліку 1872 ды бралі ўдзел у працах Кангрэсу 15, 16 і 17 (паводле новага стылю — 28, 29 і 30) сінезні 1917 году, а шмат хто зь іх быў дзеяны цэлы тыдзень у рыхтавальных нарадах Кангрэсу.

Сваёй абсалютнай бальшынёй яны правялі рэзалицу, паводле якой ствараўся свой беларускі дзяржаўны орган з рэспубліканскім лагам, да якога павінна была перайсці ўлада над усім Беларусі. Тут, у самым кульмінацыйным пункце Кангрэсу, дэлегаты яго выявілі свой беларускі патрыятызм ды палітычную съведамасць і вырабленасць.

Рэзалицу гэтая касавала самавольную расейскую бальшавіцкую ўладу ў Беларусі, у выніку чаго Аблескомзап пастановіў разагнаніць Першы Усебеларускі Кангрэс. Будынак, дзе адбыўся Кангрэс, быў абступлены бальшавіцкім войскам, якое ўварвалася ў залі Кангрэсу, правяло зацяптуючую бойку з дэлегатамі Кангрэсу, якія супрацоўляліся разгону ды якіх гэтая войска сілай змусіла пакінуць залі.

Не зважаючы на тое, што Першы Усебеларускі Кангрэс рэпрэзэнтаваў усе пласты беларускага грамадзтва, апрача буржуазіі ў ашарнікай, якія не зважалі сябе за Беларуса, ды складаўся з прадстаўнікоў бадай што ўсіх дэмакратычных, рэвалюцыйных і сацыялістычных партый, у тым ліку і бальшавікоў — Аблескомзап матьдаваў разагнаніе гэтага Кангрэсу тым, што ён быў нацыяналістычным беларускім, быццам-бы буржуазным і рэакцыйным ды на прызнаваў бальшавіцкіх ўлады.

Такі падыход да Усебеларускага Кангрэсу, абсалютная бальшыня дэлегатаў якога паходзіла з сялянства ў работніка, супярочку навет бальшавіцкаму клічу „ўлада працоўным!” і ленінскому прынцыпу самавызначанія народу улучана з аддзяленнем ад Расеі, але расейскі імпрыялістычны Аблескомзап і гэтага на браў пад увагу.

Разгон Першага Усебеларускага Кангрэсу бальшавікамі выклікаў вялікую хвалю абуроўніцца за ўсіх Беларусі ды сярод усіх народу Расеі, у тым ліку і бальшавікоў — Аблескомзап матьдаваў разагнаніе гэтага беларускага народу пастаноўляць пра свой лёс тымболіш абуроў Беларуса, і найперш — нашых гэроў — дэлегатаў Кангрэсу. Яны да познае начы змагаліся з бальшавіцкім войскам у залі Кангрэсу, і толькі дзяяючыя лікавай перавазе ды зброй войска гэтая выціснула іх на вуліцу.

І ўсё-ж канчальнымі пераможцамі сталіся яны — дэлегаты Першага Усебеларускага Кангрэсу. Наступнага дня яны зрабілі зачыненасць паседжаньне, на якім перадалі ўсіх паднамоцты Кангрэсу ў выкананіне пастаноў яго Радзе Кангрэса, абрацілі ім у ліку 71 асобы, да часу склікання Устаноўнага Усебеларускага Сойму. А за тры месяцы Рада Кангрэсу ператварылася ў Раду Беларускай Народнай Рэспублікі, якая 25 сакавіка 1918 году абвесьціла незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі.

Так, дзяяючы нашым гэроем — арганізаторам і дэлегатам Першага Усебеларускага Кангрэсу — адбылося завяршэнне Беларускай Нацыянальнай Рэвалюцыі ды заснаваны новае пары ў гісторыі Беларусі, пары змаганьня за аднаўленне незалежнасці Беларускай Дзяржавы.

Змаганыя гэтая сталаася абавязкам усіх Беларусаў, усяго Беларускага Народу, а тымболіш тae часткі яго, што знаходзіцца ў Вольным Съвеце. Но, як сказаў Кастусь Каляноўскі, Беларусь зажыве шчасліва толькі тады, калі ўжо Маскаля над ёй ня будзе.

ДЛІК НЯХАИ ЖЫВЕ ВОЛЬНАЯ, НЕЗАЛЕЖНАЯ й НЕПАДЗЕЛЬНАЯ БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ РЭСПУБЛІКА! СЛАВА ГЭРОЯМ — АРГАНІЗАТАРАМ і ДЭЛЕГАТАМ ПЕРШАГА УСЕБЕЛАРУСКАГА КАНГРЭСУ! ВОН ЗЬ БЕЛАРУСІ РАСЕЙСКУЮ БАЛЬШАВІЦКУЮ ЎЛАДУ!

В. Жук-Грышкевіч,
Старшыня Рады БНР.

ДА СЁЛЕТНІХ ВЫБАРАЎ У НЬЮ ЄРКІ

У вадным із сваіх рэдакцыйных артыкулаў газета „Нью Ёрк Таймс” ад 9-га каstryчніцка сёлета адзначыла, што ў штаце Нью Ёркі галасы нацыянальных групай будуть вызначальнымі для абодвух кандыдатаў у губэрнатары: дэмакрата Брэндана Бэрна, тагачаснага губэрнатора штату, ды рэспубліканскага апанента, штатавага сэнатара Рэйманда Бэйтмана. У тым самым артыкуле была названая сярод нацыянальнасці штату, з галасамі якіх палітыкі ліцаца, і нацыянальнасць беларускай.

Бяспрэчна, палітычныя каментатары „Нью Ёрк Таймс” асьведамлены ды правільна ацэньваюць ўздел нацыянальных групай у нью-дзэрзійскіх выбарах. А тое, што ў артыкуле былі названыя Беларусы — факт невыпадковы. У штаце Нью Ёркі, пачынаючы ад 1960 году, Беларусы бяруць актыўны ўдзел, як нацыянальнасць, ува ўсіх выбарных кампаніях: мясцовых, губэрнаторскіх, кангрэсавых ды прэзыдэнцічных. Колькі дзесяткі і штатавых і федэральных выбарных палітыкаў у часе сваіх кампаній мелі беспасярдні дачыненіи зь беларускай групай. З 21-ас акургі штату ў 12-ёх акургах у часе выбараў ствараліся адмысловыя беларускія выбарныя камітэты. І дзеля гэтага актыўнасці імя Беларусаў сталаася ведамае ў сталіцы штату Трэнтане, а сёлета адбэзве партыі выказалі сваё зацікаўленне ў дзейнасці беларускіх выбарных камітэтаў. Камітэты гэткія былі створаны: дэмакратычныя на чале із сп. Васілем Русаком ды рэспубліканскі на чале із сп. Міхасём Бахарем.

Сёлетнняя кампанія была актыўная: адбылося колькі спатканняў з кандыдатамі, было выдрукавана колькі заклікаў у беларускай мове.

ПАПЯРОВЫ ІМПЭРЫЯЛІЗМ СУСЕДЗЯЎ У ЭМІГРАЦЫІ

У эміграцыйным друку звязліся наядуна заявы польскага эміграцыйнага ўраду ды Лятувіскага Камітэту Абарони Людзкіх Правоў, з якіх тхне скаванасці да беларускіх тэрыторыяў.

Польскія пратынцыі на палавіну Беларусі выказаныя ў „Заяве ўраду Рэчы Паспалітай”, выдадзеная ў Лёндане з датай 6 каstryчніка 1977 году. Зъмешчаная яна ў друкаванай у Канаде польскай газэце „Час” (29. X. 77) i, прайдападобна, у іншых польскіх эміграцыйных выданнях. Справакаваў гэтую заяву адкрыты ліст двух паноў з Таронта, Расоля й Мыткоўскага „Да Пана Прэзыдэнта Рэчы Паспалітага праф. Станіслава Астроўскага”. Аўтар лісту звязнавалі польскі эміграцыйны ўрад у тым, што ён „выказаў згоду на аднабаковую адмову ад палавіны тэрыторыі Польскага Дзяржавы” (гэта значыцца, былых Заходніх Беларусі й Заходніх Украіны). Польскі эміграцыйны ўрад называў гэтак звязнаваныне „спроба зачыніць стан” ды выявіў прыгэтым:

„У справе Усходніх Земляў — (г. зн. былых Заходніх Беларусі й Заходніх Украіны — рэд. „Б.”) становішча эміграцыйных (польскіх) Урада было ў ёсць нязменнае. Вызначанае яно было колыкірована, але заўсёды адзначана. Цяперашні ўрад кіруецца ў гэтай сферы прынцыпамі, што знаходзіцца ў акце паразуменіем ад ліпеня 1972 году, які гучыць: галоўнай мэтай польскага народа, а тым самым заўсімага палітычнага асяродку польскіх эміграцыйных ўрадаў.

„1. Зварот Польшчы незалежнасці,

2. Запуненне ўсімі ўрадамі, што належыцца ім згодна з асновамі людзкіх правоў, а таксама палітычнае, эканамічнае, грамадзянскае і культурнае дэмакраты.

3. Скасаваныне накінутых тэгеранскіх і ялцінскіх пастаноў ды праведзенага на іхнай аснове захопу Савецкім Саюзам Усходніх Земляў Рэчы Паспалітага, а таксама ўмазаваныя мяжы на Одры й Ніце.

Які парадокс у эміграцыйна-польскім разуменіні „асноваў людзкіх правоў” ды „палітычнае дэмакраты” — свабоды для Польшчы праз гвалт над Беларусі! Які звіркі прыклад гатэнтоўкае калектыву народу маралі: добра тое, што для нас!

Гэтую папярова-імпэрыялістичную буфанду рабіць яшчэ больш забадай тое, што ў некаторыя эмігранты-Лятувісі разяўляюцца на ю-ж самую частку Беларусі. Пагледзець толькі на карту, якую Лятувіскі Камітэт Абарони Людзкіх Правоў (таксама абаронцы высокіх прынцыпаў!) пад старшынствам С-ра Дзмітраса Крывіцкага падаў амэрыканскай урадавай Савецкай Камісіі Справаў Бяльскіх і Суправады ў Ёўропе! Карты гэтая зъмешчаная на бач. 52-ой другога тому матар'ялаў гэтага Камісіі, апублікаваным нядына ўрадавым выдаўцтвам ЗША. На карце прадстаўленая Лятува, якай яна была, быццам-бы, „да чырвін 1940 году”, гэта звічайна з Гораднай, Лідай, нат. Маладычнам — аж пад самы Менск шугануць лятувіскія „абаронцы людзкіх правоў”.

Дарэчы, паводле перапису жыхарства 1970 году, у Горадзенскай вобласці, бальшыню якое Лятувіскія донікіты ўзлучаюць у свае вялікадзяржаваўніцкія лятуценны, на

1.120.395 чалавек усіх жыхароў

Лятувісі налічвалася 4.224, дык з тых 692 асобы заяўлі, што ўва-жуюць беларускую мову за сваю родную мову, тымчасам як адно 3.287 жыхароў Горадзеншчыны сказалі, што іхная родная мова ля-тувіская.

12-га лістапада сёлета Прэзыдэнт Украінскага Народнае Рэспублікі ў экзылі сп. Мікола Лявіцкі й др. К. Валюнас, Прэзыдэнт Вархоўнага Камітэту для Вызваленія Лятувы, зъмешчаная яна ў дачыненіі да беларускіх тэрыторый, якую прыплюсаваў сабе на сваіх згадванай вышэй карце др. Домас Крывіцкага, старшыня Лятувіскага Камітэту Абарони Людзкіх Правоў. А даведацца пра гэта трэ было-б, каб установіць перш-наперш, ці не маже часам ўкраінскія Народная Рэспубліка бес-пастарадзіла зъ „Лятувой” д-ра Домаса Крывіцкага.

А. Будзіч

ВЯЛІКАЯ ДЭМОНСТРАЦІЯ У АТАВЕ

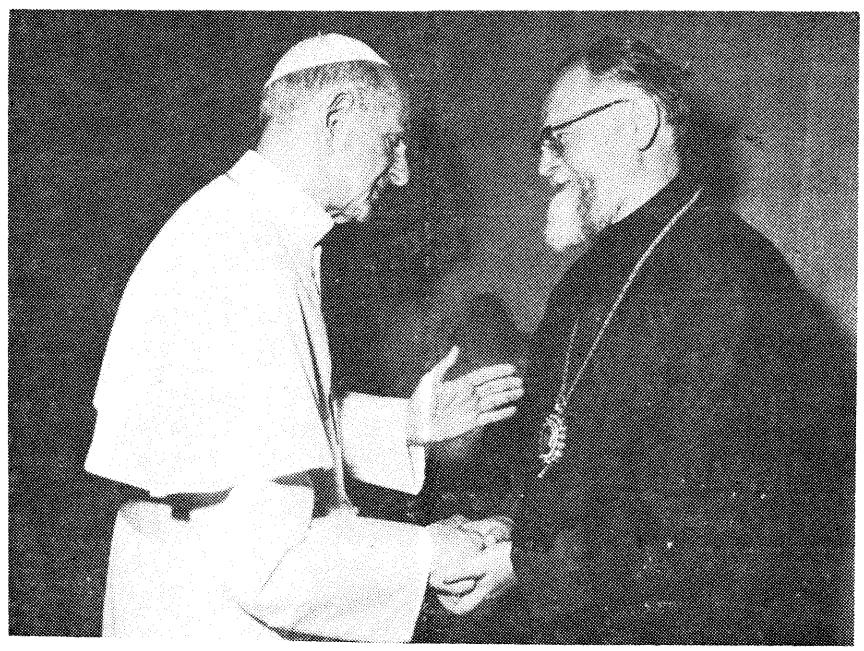

Побач з К. Акулам у сьветлым плашчы машыруе ведамы дысыдэнт, ён-жа і супрацоўнік нашае газеты, Аляксандар Гідоні. Ён нясе плянкі пра Анатоля Лупіноса, з якім некалі ў кантактіруе ў Польшчы супольна кіраваў антысавецкімі страйкам.

Сёлета 6 лістапада ў сталіцы Канады Атаве адбылася вялікая дэманстрацыя паняволеных народов сэнатар Йозык Навія. У запрапанаванай рэзалицы, якую прысутнія прынялі гучнымі воплескамі, ганьбаўся чырвона-фашыстскі рэжым за ягоная зьдзекі над іншадумцамі, зънаволеніе цэльых народоў ды заклікаўся канадскі ўрад да далейшых намаганняў, каб паняволеным народам памагчы здабыць волю.

Дэманстранты даўгой калёнай вуліцамі гораду пайшлі да савецкага пасольства, дзе на працягу паўтары гадзін на п

ЗЬЕЗД БЕЛАРУСКИХ КАТАЛІЦКИХ СЪВЯТАРОЎ У РЫМЕ

Папа Павал VI гутарыць зь Біскупам Ч. Сіповічам падчас афіцыйнае аўдышэнці ў Ватыкане

Ад 14 да 21 каstryчніка сёлета адбыўся ў Рыме 5-ы з чартгі Зъезд Беларускіх Каталіцкіх Съвятараў на чужыне, у якім прыняло ўдзел 7 съвятараў, адзін дыякан і адзін сэмінарыст. Кіраваў Зъездам Біскуп Часлаў Сіповіч, Апостальскі Візітатар Беларусаў. Бальшыня ўдзельнікаў Зъезду затрымалася ў Доме Айцоў Марыянаў пры вуліцы Корсыка, дзе таксама адбываліся Багаслужбы ѹсе паседжаньні. Нажаль, на Зъезд не змаглі прыбыць дзеля стану задароўя із ЗША а. а. Янка Тарасевіч і Францышак Чарняўскі, а з Рыму пралят Пётр Татарыновіч.

Зъезд распачаўся ѹ пятніцу 14 каstryчніка а 7-ай гадзіне раніцай супольнай Съвятой Літургіі, якая была ахвяраваная за памерлых беларускіх съвятараў на чужыне. У даволі кароткім часе адыйшло ад нас у вечнасьць аж 8 съвятараў, добра ведамых як на бацькаўшчыне, гэта к і замежжы. Гэта: прататэй Васіль Галавоніч, а. д-р Язэп-Атаназы Рашэнціз з закону Айцоў Бэнодыктынаў, а. Казімер Урбановіч, Марыянін, а. д-р Міхась Маскалік, а. прататэй Уладзімер Салавей, а. д-р Тамаш Падзяя, Марыянін, а. Архімандрит Леў Гарошка, Марыянін.

У часе Зъезду былі прачытаныя ѹ себакова праціўстанавыя наступныя рефэраты: I. а. Архімандрит Ул. Таравіч, „Душпастырства сярод Беларусаў на Чыкага й Задзіночных Штатах Амерыкі”; 2. а. д-р Р. Тамушанская, „Беларускія радыяперадачы ў Ватыканскім радыі”. Даклад быў прачытанаў ў беларускай мове, але быў падрыхтаваны таксама ѹ ангельскай і італьянскай мовах. З. а. Аляксандра Надсан, „Дзеяньніца Беларускага Каталіцкага Асяродка ў Лёндане”. Айцец А. Надсан, які цяпер мае таксама душпастырства ў Францыі й адведвае Беларусаў у Нямеччыне, пайфармаваў прысутных пра Беларусаў у гэтых абдэзвіях краінах. 4. Біскупа Ч. Сіповіча, „Рэлігійнае палажэнне сяняня ў БССР”.

Няма магчымасці падаць тут шырэй зьмест пералічаных дакладаў, але затрымаемся прынамсі на некаторых галоўных момантах. Кажны з дакладаў меў за мэту паказаць як толькі сучасныя наяўныя стан нашай Царквы й тэй працы, якая праводзіцца, але знайсці спосабы ѹ царкву яе палепшыць. А там, дзе мы на змокам зрабіць гэту самі, прасіць дапамогі нашых вышэйшых царкоўных уладаў, з дазволам я пры багаславенстве якіх праходзіў наш Зъезд.

Айцец Архімандрит Ул. Таравіч падаў гісторыю беларускай паraphії ў Чыкага, заснаванай ягоным дзядзькам а. Янкам Таравічам у 1950 годзе. Да яе належала Чыкага й аколіцах каля 65 беларускіх або беларускага паходжаньня сем'яў. Нашыя суродзіцы ў Чыкага маюць прыгожую царкву, у якой кожнае юдзел і ѹ съвятыя служацца дзіве літургіі ѹ беларускім сьевавамі й казаніямі. Пры царкве — як гэта звычайна бывае ѹ Амерыцы — ёсьць абышырная зала, дзе паслья набажэнстваў адбываюцца сяроднія сустэрэны, даклады, хрысціянскія агапы або бяседы із сънедынем. Беларуская чыкагаўская паraphія выдае аж трох бюлетэні: у беларускай мове „Да Злучэнню” й два ѹ ангельскай мове: „Пасланец” і „Лісты”. Паraphіяне царквы Хрыста Спаса самі ўтрымоўваюць свой прыход, а іхная ахвяранасць узапраўды вялікая. Яны сплачва-

Хрыстовай Царкве ѹ съвятарскім стане.

Гэта галоўныя пастановы Зъезду. Апрача дакладаў і дыскусіяў над імі, Зъезд меў розныя спатканіні з біскупамі іншых нацыянальнасцяў, якіх было шмат у той час у Рыме, бо адбываўся Сынод Каталіцкай Царквы. Усе ўдзельнікі Зъезду 17 каstryчніка былі прынятыя Яго Эмінэнцыяй Кардиналом Філіппо, прэфектам Усходніх Кангрэгацый, а таксама ейным сакратаром архіпіскапам Ерні. 19 каstryчніка дэлегацыю Зъезду прыняў Яго Эмінэнцыя Кардинал Віёт, папскі штатсакратар, якому ѹ былі даручаныя лісты-эмарыялы да Папы Паўла VI ад імя ўсіх ўдзельнікаў Зъезду.

Папа Павал VI прыслаў Зъезду наступнага зъвесту тэлеграму: „Яго Съвятасць прыняўшы паайтоўску выказаніні вамі шырэй пачуццій пашану з нагоды Зъезду Беларускіх Съвятараў дае ад усяго сэрца Апостальскія Багаславенне ѹ аўцаце аасблівія маліцца ѹ усыніх памяць пра вернікаў Беларусаў як на бацькаўшчыне, таксама ѹ вон-ках яе”.

Выяўленыя Паўлам VI пачуцці ѹ прынагоднай тэлеграме ён яшчэ выразней выказаў у часе аўдышэнці 19 каstryчніка. Тады група беларускіх съвятараў атрымала ѹ прыгожай навачаснай залі аўдышэнціяў адно з першых месцаў. Папа, прывітаўшы перш прысутных біскупу, а сярод іх таксама Апостальскага Візітатора Беларусаў Біскупа Ч. Сіповіча, у далейшым гаварыў:

„Гэтая аўдышэнці ёсьць хвілінай спатканіні, хвілінай единасці ѹ ду-ховай супольнасці”.

Першых тут відаем групу Съвятараў Беларусаў — ужо само названне іх тут Нас усхвалёвае, — (на залі даўгія аплідымы) — якія аднак не знаходзяцца ѹ сваёй собескай краіне, але праводзяць душпастырскую працу ўсім съвеце сярод эміграцый, выгнаныкамі із сваёй Бацькаўшчыны.

Вашая Бацькаўшчына ѹ нашымі сэрцы. На працягу гэтага тыдня мы гутарылі пра єйную долю, пра ваш край і робім ўсё магчымое, каб да-памагчы, каб падтрымачь тое, што дагэтуль асталося ѹ вашай Бацькаўшчыне вернага, каталіцкага, добра-га. Данісце да ёсць жыхароў, каб ведалі, што молімся за іх і што злу-чаныя зь імі, ды на толькі зь імі, але з усімі расцягнутымі ѹ съве-це, якіх аўдноўяе ѹмроў Беларусі”.

З гэткім пачуццем і з гэткай выразнай съвятыя ѹ ўсіх зводзін з Па-паў не гаварыў да Беларусаў. Ска-зай гэта Павал VI у залі, якую пе-рапоўнівалі тысячы вернікаў з раз-ных краінай съвету. Ня дзіва, што

як самы Зъездам Беларускіх Ка-таліцкіх Съвятараў, гэта і Беларусь гэтым разам жывея зацікаві-ліся розныя агенцы і журналіс-тия.

Да мамэнтаў больш урачыстых Зъезду трэба ўлічыць таксама Съв. Літургію, якую саборна адслужылі базыліцы Съв. Пятра ѹсіх съвяты-ры пры аўтары Съв. Васіля Вялікага на гробе Съв. Юзафата, архіепі-капла Полацкага. Некаторыя ўдзе-лінікі Зъезду адведалі а. пралата Пятра Татарыновіча, нажаль, цяж-ка хворага, які знаходзіцца цяпер у доме съвятараў пэнсіянэрата.

Пяты Зъезд Беларускіх Каталіц-кіх Съвятараў прайшоў у малітве ѹ прады. Маём надзею, што ён быў карысны і што прынятыя на ім пастановы прынясуть у свой час належны плён.

Д.

ДРУГАЯ СУСТРЕЧА БЕЛАРУСАЎ АУСТРАЛІІ

адбудзеца ѹ Сыдні 28 сінія 1977 — 2 студзеня 1978 году павод-ля правізарычна запрашанаванай наступнай праграмы:

28 сінія — серада: Прывезд і закватараўнанье.

29 сінія — чацвер: 2-я гадзіна папаўдні афіцыяльнае адчынен-не Сустрэчы ѹ Беларускім Клубе ѻ Файрфілд; 6-я гадзіна ўвечары супольная вячэра ѹ рэфэрат.

30 сінія — пятніца: Маёўка (цэлы дзень).

31 сінія — субота: 12-я гадзіна дня грамадзкія нарады, справаз-дачы з мясцоў, справаздача Выканальнага Камітету, дыскусіі, праект Статуту, эвентуальнае прыняццё; 8-я гадзіна вечарам НАВАГОДНІ БАЛЬ.

1 га студзеня — індзяля: 11-я гадзіна нараніцы Вожая Служба ѹ Беларускім Клубе; 2-я гадзіна папаўдні канцэрт, паслья канцэрту супольны абед і рэфэрат.

2 студзеня — панядзелак: Раніцай эккурсія ѻ Опера ѹ Музэй; 3-я гадзіна папаўдні закрыццё Сустрэчы ѹ разьвітанье.

Беларускія грамадзства Сыдні щыра прыmeye ѹ забяспечыць па-мешканцам усіх замясцовых ўдзельнікаў Сустрэчы. Ува ўсіх спраўах просім зварачацца да спра. M. Зуя паводле адрысу: 143 Sackville St., Fairfield, NSW 2165, Tel.: 7278440.

ВІКАНАЛЬНЫ КАМИТЭТ

ПЁТРУ МІРАНОВІЧА

выдатнага мастака беларускага зямлі з 75-мі ўгодкамі жыцця
вітае ў зычыць Яму далейшых даўгіх гадоў

плённае творчае дзейнасці

У ПРАВА

Беларускага Інстытуту Навукі й Мастацтва

РЫГОРА КРУШЫНУ

выдатнага пісьменнага паэту з 70-мі ўгодкамі жыцця
вітае ў зычыць Яму далейшых даўгіх гадоў

творчае дзейнасці

У ПРАВА

Беларускага Інстытуту Навукі й Мастацтва

ЛІТАРАТУРНЫ ВЕЧАР АНАТОЛЯ ВЯРЦІНСКАГА

На Кінскім Каледжы ѹ Нью Ёрку, зь ініцыятывы славянскага ад-дэлту ў васбе застушніка кіраўніка гэтага аддзелу праф. Томаса Бэрда, адбыўся 7 сініяня сёлета літара-турны вечар беларускага савецкага пісьменніка Анатоля Вярцінскага.

У Нью Ёрку А. Вярцінскі прыехаў у складзе беларускай дэлегацыі на Генэральную Асамблею Задзіночных Нацыяў. Савецкі ўрад, як веда-т, трывалыя практикі улуччання ѹ складзе штогадовых дэлегацыяў па адным пісьменніку, кожны раз наўежкім разам. Як правіла, па звяроце назад яны ѹ сваіх творах ад-струстроўваюць побыт у Амерыцы, некаторыя зь іх павернападдань-ніку сплачваючы партыі доўгія гэта-кіе падарожжа тым, што абмаз-ваюць Амерыку балотам хлусні ѹ тэндэнцыйнага насынглення.

Літаратурны вечар Анатоля Вярцінскага прайшоў вельмі ўдала, у

прыязнай і ціплай атмасфэры, пры напоўненай слухачамі залі. Пэзэт прачытаў чытальніццаў вершаў: „Тры цішыні”, „Кожны чацверты”, „Акіян і лужына”, „Статак вітаеца з поля” да інш. Перад кожным вершам чытаўся ангельскі пераклад вершу, зроблены брытанскім пэзэтамі Верай Рыч ці Ўолтэрам Мэям, або праф. Томасам Бэрдам. У чытанні перакладаў узялі ўдзел, апрача праф. Бэрда, які вёў вечар, студэнты Ніна й Вера Задзінік, Данчык Айдрусьшын, Юрка Курыла.

Анатолій Вярцінскі перад тым, як пачаць чытаць першы верш, падзя-каваў праф. Бэрду за запросіны яго на вечар, сказаў, што ён усхвалі-вани ў съвеце съвестрэні гэтак увага-да яго ды на гадоў сустрэчы із съве-це, дзе я падзяліліся ўсімі суродзічамі ѹ Амерыцы. Пэзэт сказаў, што пра сустрэчу гэта-кіе ѹ напіша ѹ расказа, вірну-ткыся ў Бацькаўшчыну.

Чытае свае вершы Анатоль Вярцінскі ціхі, напаўголосу, съпіша-чыся, часамі на вытрымаваны пай-зы там, дзе яна патрэбная, каб зава-стрыць і падчыркнучь контраст, пераход з адной роўніцы ѹ новую. У гэтай съпілай, недакляматар-ской манеры чытаць ёсць, ад-нак, свае прывыкаваны пай-зы і беспро-тэсційная шырэдасць, а з імі пераканальнасць, да слухача. Ціхой падачай сваіх вер-шаў пэзэт — барджэй за ўсё на-съвідома, без разылку — завай-страве ўвагу на іхнім глыбокім фі-лізоўскім зъмесце, на іхнай усе-бескідской чалавечнасці.

Анатолій Вярцінскі на бывшы пэзэт із здзейнасці Клубу Міхась Яськевіч. Ён пайфармаваў, што Клуб выпісвае з ЗША газету „Беларус”, часопіс „Беларускую Моладзь” і „Голос Царквы”, з Беларусі „Полымя”, „Літаратуру і Мастацтва”, „Работніцу і Сялянку” і „Беларусь”, а зъ Беласточчыны „Ніві”. Ён падзяліўся спіні на Клубы Кажаневіч і залежнай аблугову-ні, парадак і чысьціню ў Клубе. Клубы Кажаневіч і залежнай аблугову-ні, парадак і чысьціню ў Клубе.

Справаздачу зъ дзейнасці Клубу зрабіў сакратар управы Клубу Міхась Яськевіч. Ён пайфармаваў, што Клуб выпісвае з ЗША газету „Беларус”, часопіс „Беларускую Моладзь” і „Голос Царквы”, з Беларусі „Полымя”, „

МАЛАДЫ БЕЛАРУСКІ ПАЭТА К. ІЛЬЮШЧЫЦ

У выдаўстве „Мастацкая Літаратура” выйшла сёлета першая кніга маладога беларускага паэта Кастуся Ільюшчыца „Армейская будні”. Аўтар кнігі Кастуся Ільюшчыца нарадзіўся на паўночным Палескі — у вёсцы Рог Салігорскага раёну ў 1947 годзе. У 1968 годзе ён скончыў Беларускі Тэхналагічны Інстытут імя Кірава, у тым-же годзе быў пакліканы ў савецкую армію, у якой застаўся служыць на стала. Дэбютаваў ён у беларускай паэзіі ў веку 18 год, зъмлічачою ў газэце „Літаратура і Мастацтва” за 23 лістапада 1965 году першых сём саўх вершай. Прадстаўляючы маладога паэту чытацкай грамадзкасці, стаўшы беларускі паэт Генадзь Бураўкін у тым-же нумары „Літаратуры і Мастацтва” пісаў:

„Вершы Кастуся Ільюшчыца на падынне паэзіі роднай прыроды, роднага кута. Яна жывіць яго нахнінне. І хочацца, каб чытамоючы паэта не адрываўся ад гэтай чыстай і гаючай кропінцы”.

Але пасля свайго дэбюту ў 1965 годзе, на выданье першай сваёй паэтычнай кнігі быў змушаны чакаць малады паэт аж цэлых 12 год, калі ранняня ягоная мадодосьць даўно ўжо мінула ѹ ён дасягнуў 30 год жыцця. У беларускім паэтычным руху аপенняга часу выпадак бадайшто быспрэцэнтны й унікальны. Што аднак цікава й прыемна сустрэць у першай ягонай паэтычнай кнізе, дык гэтае, што ѹ ёй застаўся паэт верным гэнаму „роднаму куту”, цъёрдай наважанаасці не адрываца, як раіу яму Генадзь Бураўкін, ад гэней „чыстай і гаючай кропінцы”, інакш кажучы, ад беларускіх народных і нацыянальных вытокай творчасці.

Ёсьць усе асновы прыпушчаць, што якраз гэнныя народныя й нацыянальныя вытокі былі прычынаю забляканья Ільюшчыцевых вершай выдаўствам і дзеля гэтага даўгі час не маглі яны выйсці асноўнай кнігай аж да сёлета, бо, як ведама, ужо ў другой палавіне 60-х гадоў і пазней зырка нацыянальных характар твораў літаратуры на быў асабліва талераваны, як нясуручны партыйнай палітыцы. Вершы гэтага мог аўтар працягнуць у друк, акупіўшы іх вершамі пазнейшага часу на вайсковыя темы ды загаловіўшы першую сваю паэтычную кнігу „Армейская будні”.

Але народная й нацыянальная стыхія на зынкае ў вершах Кастуся Ільюшчыца аж да самага апошняня ящо да пакліканы паэты ў армію, ці ў часе службы ѻ ёй, найбольш харектарныя тым, што галоўнымі ѹ бадайшто вылучнымі іхнімі матывамі — гэта нахненна паэтызацыя роднага краю й бязмежнай паэтычнай любасць да Беларусі. Рэзьдзель „Мая Зямля” адчыняеца вершам без загалоўку, раней нізде ѿшчу на друкаваным і таму праўдадобна напісаным у самым апошнім часе. Выўшы ѻ ём сваю ўзвышшаныя пауцьці да роднай Беларусі ды як быццам забываючыя на свае „армейскую будні”. паэта заяўляе:

Лячу, як птушка,
На Палесссе
Пад сосын чёлвякі,
Як сны, —
Па іх запевы новых песень,
Такіх дрымучых і лясных.

І серца зайдзеца ад шчасця,
Што ёсьць з сусіх адзіны кут,
Які наведваю на часта,
Зъ ім ростань —
Горшай з пакут.

І толькі будзе вечным дзівам,
Не разгаданая зямля,
Дзе пачыналася Радзіма,
Лясная,
Добрая,
Мая.

А вось на менш вымоўнія радкі з іншага вершу з разьдзелу „Мая Зямля”:

Я вырас там,
Дзе лес краснае
Аблокаў светлыя чубы.
Там на руках,
Над родным краем,
Мяне падківалі дубы.

I песня выплывала з гаю.—
Такая будзе вечна жыць...
Шчасцільны я,
Што родам з краю,
Дзе мова матчына гучыць.

Гэткім паэтычнай пауцьці ў душы паэты, калі ён далёка ад роднага краю, дзе як кажа ён,

Я там
Сваё пакінуў сэрца,
Дзе целаваў на раз зямлю,
Дзе піў ваду
З жывых азерцаў. —
З другіх
Я смагу не сталю.

Мой край
Як песня недапетая,
Мой край
Падобны на зару.
Жыве ўва мне
Адна плянта,
Адна плянта —

БЕЛАРУСЬ.

Рэзьдзель „Мая Зямля” замыкае Кастуся Ільюшчыцу вершам, які канчаеца гэткім на менин вымоўнімі паэтычнімі усхватыўнімі радкамі:

Я запомніў цябе,
Беларусь.
На зялёнае сонца
Падобнай!

З кантэкстам бадайшто ўсіх цытатаў, прыведзеных вышэй, добра відаць, што лірычны гэроў цытавальных намі вершай — сам паэт зварачаецца да роднай Беларусі, як да краю ѹ дадзеным часе далёкага, з якім ён фізычна ѹ разлуцы, але душою й сарцам толькі ѻ ім. Гэта паэзія, што згаданыя вершы напісаны ѻ часе вайсковай службы, якую адбываў і адбывае паэт цяпер далёка ад Беларусі.

Другі разьдзель кнігі, як згадвалася ўжо, дакладна роўні разьмерам першаму, мае агульны загалоўак „Кветкі ля аблескі” і адлюстроўвае гэнныя „армейскую будні” паэты. Характэрнае тое, што ѿ вершах гэтага разьдзела бадайшто зусім ня вычываецца ўзвышшаныя патасу агульнасаўецкага паэтычнай, як здавалася-б, трэба было-б чакаць у вершах гэтага катэгорыі. Затое ѿ іх зусім пабудзённаму апляваючы агульнасаўецкага паэтычнай „армейской будні”, часам-ж знаходзім у іх водгукі з ранейшых часоў на вайсковыя темы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ўрочыстага съяткавання старшыня Згуртавання працьвітніка Камуніката № 9 Рады Беларускага Народнае Рэспублікі, пасля

загранізованыя дружбы нашых супрацоўнікаў

загадзілі ўзгадніцца з міністрамі ўніверсітэтскіх вайсковыя тэмы ды на тэмы мінулае вайны. У яшчэ іншых вершах паэта вычываецца духовую карысць, якую дають яму даўкія краі, дзе адбывае паёт цяпер далёка ад Беларусі.

На пачатку ў

ПРАЦЫ ЮРАГА ЮРЧАНКІ

У ГАЛІНЕ БЕЛАРУСКАЙ ДЫЯЛЕКТАЛЁГІ

У менскім выдавецтве „Навука і тэхніка” выйшла сёлета трэцяя апошняя частка зборніка дыялектнай фразэалёгіі Юрага (у зрусыфікованай савецкай беларускай мове — Георгія — Рэд.) Юрчанкі „Слова за слова”, апрацаўная на дыялектным матарыяле Месьцілаўшчыны. Дзеля належнага зразменення харктару гэтася працы перш-наперш неабходна пазнаёміца з дэльвіном першымі ейнымі часткамі дый нааагул з дэйнасцю Юрага Юрчанкі ў галіне беларускай дыялектнай фразэалёгіі.

Народныя дыялекты, сынанімы ёфразэалігізы, а таксама ю галіны моваведнай навукі пра іх маюць між сабой шмат супольнага ѹ агульнага. Гэта ѹ сувязі з тым, што сынанімы ѹ фразэалігізы куды больш пашираны ѹ харктэрныя якраз для мовы народнай, як звязы, што надаюць гэтай мове выразнасць, дакладнасць і самабытнасць. Затое сучасная беларуская літаратурная мова ѹ БССР, як спрэвядліва наракаюць руплівія праўнай культуры ѹ чысьціню некаторыя моваведы, перасычаная ненатурыальнымі ѹ ёй кніжнымі штампамі, калькамі з расейскай мовы або штучна створанымі недакладнымі ѹ прыблізнымі выразамі.

Як правільна заўважыў Юры Юрчанка ѹ сваёй кнізе 1969 году „Народная сынаніміка”, у народных гаворках, як правіла, няма моўных штампаў або ѹзўных фразэалігізмаў. Беларускі мовавед Аўгуст Камароўскі ѹ рэзэнзіі на беларускай дыялекталягічнай слоўнікі П. Сыцяцко яшчэ ѹ 1972 годзе ѹ газэце „Літаратура і Мастацтва” пісаў: „Перагортавеш старонкі гэтых слоўнікаў і дзіву даеся — якая выключная трапінасць, зъдзіўляючая дакладнасць, яркасць, выразнасць і вобразнасць думкі. Якое багацце словаўтарвальнага генія народу! І ўсё так проста, сыніца, па-народнаму мудра ѹ зразумела”.

Усе гэтыя харктэрныя якасці народнае мовы дасягаюцца галоўна ѹ ѹзўніжанай багатай синанімікай і ўстойлівымі словазлучэннямі або фразэалігізмамі. Тому вельмі прыемна ѹ карысна, што спасярод беларускіх моваведаў вылучылася ѹ вапошніяя пятнадццатідзярдзядная група дыялекталёгіяў, што із запраўнымі энтузіязмамі і глыбокай любасцю да моўных скарбай народу зъбіраюць і дасыледуюць матарыяльную народную дыялекталёгію, што із пінірам у гэтым дэйнасці стаўся, як ведама, загадыкі катадры беларускай мовы Менскага Педагагічнага Інстытуту Хведар (афіцыйнай ѹ беларускім савецкім друку) і ѹзўніжанай якім імямі — Федэр — Рэд.) Ягонымі слядамі пайшлі П. Сыцяцко ѹ Юры Юрчанка.

У гэтым артыкуле бліжэй пазнаёмімся з асаблівіцай цікавай моваведнай дэйнасцю месьцілаўчаніна

Ужываньне збожжа як сымбалю жыцця паказаў ізноў-ткі на глыбокую прывязанасць да зямлі. Яно ѹжываньца як пастычная выгадка, а як звыклая ѹ неад'емная частка штадзённага ѹснаванья. Праца на схабе ѹ жніве — ня нешта готкае, каб яе рамантыванаць. Як Віктар Гардзей кажа:

Той,
хто ня бегаў ад сяўні
І хто адведаў хлеб траякі —
Пшанічны,
жытні
і ніякі, —
Умее працу той цаніць.¹¹

Важнасць добрага ѹраджаю — сталая руннасць, і ягоны канчальны наўвішэшы пункт — у караіві хлеба, што „зъзяе щасцем” — наўвішэшы з усіх бласлаўленын, годны сымбал для ѹсяго, што найбольш каштоўнае ѹ жыцці:

Скарб наўвішэшы
і хлеб на стале,
І канчальне, і дзеци

— піша Генадзь Дзымітрыев.¹² Сымбалічная значэннасць збожжа-хлеба — звыклая тэма ѹ беларускай літаратуры. Яна ўсё яшчэ пануе над съведамасцю гэтага новага пакаленія, не зважаючы на постулы мэханізмі.

Поры году із спадарожнымі ім зъменамі надвор’я — яшчэ адна

Юрага Юрчанкі. Аб'ектам ягонай дасыледніцкай дэйнасці ўсіх ягоных працах — маленькі трохкутнік пры ўплыве ракі Вяхры ѹ Сож у ўсходній Месьцілаўшчыне на мяжы із сянянічнай Смаленшчынай. Сабраныя аўтарам на гэтай вузкай тэрыторыі дыялектызмы ѹ вялікай сваёй частцы чыста лякальныя, ужываныя толькі на тэрыторыі Месьцілаўшчыны, але ѹ ня меншай частцы пашираныя таксама ѹва ўсёй Магілеўшчыне ѹ навет на ўсім беларускім моўным прасторы.

Сярод ранейшых Юрчанкавых працаў на асаблівую ѹвагу заслугоўвае ягоны „Дыялектыны слоўнік”, які быў выдадзены яшчэ ѹ 1966 годзе. Навуковая ѹ практичная ка-штойнасць гэтага слоўніка галоўна ѹ тым, што ѹ ім сформуляваныя мэтадыялігічныя нормы, якіх аўтар пасыльдаўна будзе тримацца ѹва ўсіх саўністых працах, у тым ліку ѹ выдадзеных сёлета дыялектнай зборніку „Слова за слова”. Як інфармуе ён у згаданым „Дыялектыны слоўніку”, „у слоўнік у вабесалітнай большасці ўключаючыя слова, якія не зарэгістраваныя ѹ якасці літаратурнай нормы „Беларуска-рускім слоўнікам” 1962 году”.

А із словаў, што бытуюць на Месьцілаўшчыне ѹ зарэгістраваныя „Беларуска-рускім слоўнікам”, Юрчанка ѹлучыў адно тыя, што ѹ гэтым слоўніку абазначаныя, як „абласны” або „размоўны”, а таксама ѹ тыя, якіе значаныя якіх зарэгістраваныя ѹ „Беларуска-рускім слоўніку”. Але асаблівай ка-штойнасцю ѹсе тыры часткі ягонага збору дыялектнай фразэалёгіі: „І коціца і валіца” 1972. „І сячэ і паліца” 1974, і „Слова за слова” 1977 гадоў. Усе тыры часткі пабудаваныя паводле адноўлівасці скэмі ѹ кожнай з іх разглядае дыялектыны матарыял у альфабетным парадку: „І коціца і валіца” на літары „А — З”, „І сячэ і паліца” на літары „І — П”, „Слова за слова” на літары „Р — Я”. Інаки кажучы, кожнай наступнай кніге ёсьць пасыльдымым працягам папярэдняе. Загалоўкам першася часткі працы паслужыў харктэрны для Месьцілаўшчыны фразэалігізм „І коціца і валіца”, што, як падае аўтар, абазначае „пóўны дастатак, матэ-ратыўную незалежнасць і ўжыванію з аздыкай зайдра-сць, адабрэнію ці пахвалы”.

Загалоўкам трэцяе часткі працы таксама паслужыў харктэрны для Месьцілаўшчыны фразэалігізм „Слова за слова”, які ѹ прадмове да гэтася (трэцяе) часткі працы паслужыў харктэрны для Месьцілаўшчыны фразэалігізм „І коціца і валіца”, што, як падае аўтар, абазначае „пóўны дастатак, матэ-ратыўную незалежнасць і ўжыванію з аздыкай зайдра-сць, адабрэнію ці пахвалы”.

Загалоўкам трэцяе часткі працы таксама паслужыў харктэрны для Месьцілаўшчыны фразэалігізм „Слова за слова”, які ѹ прадмове да гэтася (трэцяе) часткі працы паслужыў харктэрны для Месьцілаўшчыны фразэалігізм „І коціца і валіца”, што, як падае аўтар, абазначае „пóўны дастатак, матэ-ратыўную незалежнасць і ўжыванію з аздыкай зайдра-сць, адабрэнію ці пахвалы”.

Пратэсты ѹ дэмманстрацыі ѹ першы дзень выстаўкі адбываюцца гучнымі рэхамі у прэсе, радыё ѹ тэлевізіі. Слова за слова ѹ разгаварыліся, счырвя так, а тады ѹ пазнаміліся. Слова за слова, а тады глядзя я на яго: а няхай цябе, — ета-ж Купрэй унук! Слова за слова, з ма-

лагу ѹ большаша, а посьле ѹ у бальшое заішло”.

Пасыль гэтых прыкладаў, узятых з народнае мовы бязь зъмены, Юры Юрчанка гэтак фармулое рољу фразэалігізму „Слова за слова” ѹ мове Месьцілаўшчыны: „Адначасова гэты выраз вельмі дакладна пе-радае ѹ структурную сваясбліва-сць фразэалігізму як моўнай адзінкі. Шчыльна заходзіць у ім „слова за слова”, мнона зрастоацца ѹ зъліваючыя яны адно з другім, ператвараючыся ѹ кароткія, але выразныя ѹ зъмістоўныя ѹласцівасці паня-ціяў, ёмістыя, дакладныя хар-ктыстыкі прадметаў і зълі”.

Актуальная-практичную карысць гэтася дэйнасці Юрага Юрчанкі добра падчыркнуў згаданы П. Сыцяцко ѹ сваёй кнізе „Народная лексыка і словаўтарвонне”, какучы, што „вывучыныя народна-дыялектичныя словаўтарвонныя дапамагло-б пазба-віца штучных утварэнін, якія сустракаюцца яшчэ ѹ пісмовав-кніжных стылях літаратурнай мовы”.

Ды на толькі штучных словаўтарвонных талеруюцца сяняні ѹ беларускай літаратурнай мове, але ѹ жыўцом уводжаны ѹ яе чужыя ѹї русыцымы, якія ѹ выніку сянянішнай нацыянальнай палітыкі інтэрпретуюцца, як дабратворна ѹзбагачаныя ѹ ўдасканаленые беларускай літаратурнай мовы. У сувязі з гэтай загрозылівай ситуацыі для беларускай мовы становіца зразумелым, якую вялікую ѹ патрэбную працу праводзіцца сяняні беларускія дыялекталёгі, а сярод іх асабліва Юры Юрчанка.

Раман Шаруніч

САВЕЦКАЯ ВЫСТАУКА У ЛЕС АНДЖЭЛЕСЕ

(Заканчэнне з 5-ай бачыны)

Жыдоўская выстаўка, што разъясняецца на паверсе над савецкай выстаўкай, рабіла ўрэжанье даволі сціплай. Затое жыдоўская праграма пратэсту на працягу ѹсяго трывання выстаўкі была шырокая ѹ разназая. Пакідаючы выстаўку, можна было браць з сабой розныя інфармацыйныя друкі. Толькі у ваднай інфармальний савецкі брашуры можна было знайсці зацемку пра Белавескую пушчу на Беларусі, і больш нічога. Затое Беларусь згадвалася колкі разоў у брашуры антысавецкай, выдадзенай арганізацыяй „Амэрыканцы за Свабоду Паняволеных Народу” у Лес Анджэлесе раздзанай наведальнікам савецкай і жыдоўской выставак.

Пратэсты ѹ дэмманстрацыі ѹ першы дзень выстаўкі адбываюцца гучнымі рэхамі у прэсе, радыё ѹ тэлевізіі. Найзірчайшая формай пратэсту было спаленне савецкага сцягу ѹ патаптаныне яго ѹкраінскім сувата-

ШЛЮБ НАДЗІ КАЖАНЕВІЧ

Шлюб Надзі Кажаневіч адбыўся 25 чырвеня сёлета ѹ царкве Жыровіцкай Божая Маці ѹ Манччостары. А 12-ай гадзіні дня вялікая грамада перад царквой на чале з а. пратаярэем Янкам Абабуркі, настаяцелем БАПЦ у Ангельшчыне, чакала Маладую Пару. Праваслаўны абрад шлюбу выканаў а. Янка Абабура, ён-жа даканаў і рэгістраваў цывільнага шлюбу, на што мае права ад ангельскіх цывільных уладаў. Цырымонія праводзілася часткава ѹ беларускай мове, якая была найгранана на магнітадыонную істужку. Вельмі прыгожа пляяў царквой.

Кіркі Управы раёну Чытэм у Манччостары. Заручыны Надзі з д-рам ха-мі А. Каўпленд адбыліся яшчэ 15 лістапада 1975 году падчас сувятаўкі народнага Сярэбранага Юбілею бацьку Маладой, дзякуючы чаму ап-ношні мелі час падрыхтаваць да цу-доўнага зладжання вясельля.

Бацька Надзі Хведар Кажаневіч быў і кіраўніком вясельнай урачыстасці. Пасыль многіх прамоваў ён

ДЗЕНЬ УДЗЯЧНАСЦІ У МАЯМІ

У сераду 23 лістапада сёлета ѹ Маямі была зладжаная кароткая ѹрачыстасць, прысьвечаная Дню Ўдзячнасці.

Беларускі ѹздел у антысавецкай дэмманстрацыі ѹў найбольшым у нядзелю 27 лістапада. Былы беларускія пратэстатынныя транспарэнты ѹ раздаваліся інфармацыйныя друкі пра запраўдны стан у акупаванай Саветамі Беларусі.

Прадстаўнікі паняволеных Саветамі народнай некалькі разоў спалілі на пляцы перад будынкам выстаўкі чучала Брэжнэва. Рожа із савецкай выстаўкі ѹ Лес Анджэлесе было даволі моцнае. Прэса падала даволі смалітвы прайдзі аб запраўднасці ў Савецкім Саюзе. Канчаючы, варта пры гэтым нагодзе падчыркнуць, што Саветы чамусыці адклікам выступы ѹ Лес Анджэлесе савецкіх гімнасташ улучна з Вольгай Корбут, якую мелася быць і на савецкай выстаўцы, а таксама ѹ выступу „Песняроў”. Няўжо Савецкі Саюз падбяўся іхных сустрэч з Беларусамі ѹ Лес Анджэлесе?

Н.

Людзі крадуцца на роднай зямлі крок за крокам. Так вось было ѹ нас у тым сорак трэцім далёкім.

Я ѹ Беларусі жыву. Між лясоў маёвікі.

Добра нам з соснамі жыць.

У суседах і зімі і ёсць.

Лес партызанскі. Ледзь ступіш — з варонікі снараду

Вырвецца птушка ды ў неба

нясе сваю радасць.

Сосны падбітыя ѹ сэрцах

СВЯТА ГЭРОЯУ У АДЭЛЯЙДЗЕ

Беларуская Аўтакефальная Праваслаўная Царква ё Беларуское Аб'яднанне ў Аўстраліі супольна адзначылі Дзень Служкага Паўстяня ў Адэлляйдзе ў нацэллю 27 лістапада сёлета. Свята пачалося, як і заўсёды, Службай Божай у мясцовай параходвільнай царкве. Святую Літургію ѹ Паніхіду па тых, што аддэлі сваё жыццё, іаб жыла вольная ѹ незалежная Беларусь, адправіў а. Георг. У часе Паніхіды стаяла ганровая варта ізь сцягамі. На заканчэнне Службы Божай царкоўны хор пад кіраўніцтвам рэгента М. Бурноса прапяяў беларускі ролігійны гімн „Магутны Божа!“. Тады а. Георг прывітаў прысутных з нацыянальнымі сцягамі і сказаў вельмі зымістоўны патрыятычны казань, што ѹ многіх прысутных навярнуўся слёзы ѹ вачох.

Праз паўгадзіны нашая прыцар-коўная зала, якада служкыць рэлігійна-грамадскім цэнтрам у Адэлляйдзе, запоўнілася паraphвіянамі ѹ гасціцмі, дзе ѹ адбылася жалобная акалэмія, прысьвечаная памяці гэроў. Акадэмію адчыніў старшыня Параходвільнанай Рады К. Станкевіч, коракта прывітаўшы прысутных. Мяшаны беларускі хор пад кіраўніцтвам сп. М. Бурноса ѹ пад акампанемант акарадыяністага М. Кандрускія прапяяў беларускі нацыянальны гімн, пасыла чаго ўсе прысутныя ўсталі ѹ хвілінай цішыні ѹшанавалі памяць гэроў.

Далей сп. К. Станкевіч прачытаў прысланы прывітанні з нагоды нацыянальнага сцяга ад Федэральнай Рады Беларускіх Арганізацый ѹ Аўстраліі ѹ ад Беларускага Цэнтральнага Камітэту ѹ Вікторы. Сп. Я. Ролсом прачытаў разборат на тэму дня, а згаданы хор прапяяў жалобны магіг „Сыпі пад курганам гэроў“. Выдатная нашая дэкламаторка Вольга Бурнос прадэкламавала верш „Случчакам“ Па заканчэнні акадэміі а. Георг паблагаславіў сталы ѹ пасыла сціплага абеду хору у папярэднім складзе выкананы шысьце патрыятычных і народных песенняў. Прыложа быў выкананы Міхасём і Вольгай Бурносамі дуэт „Там я нарадзіўся“ на словаў ѹ паводле мэлёдкі Міхася Бурноса. Пасыла прадэкламавана сп. П. Трысаком двух вершаў, сп. Я. Ролсом прачытаў свой верш „Квартэт“, прысьвечаны сям'і Бурносай.

На заканчэнне сп. К. Станкевіч шыца падзякаваў усім, што прынялі ўдзел у арганізаціі ѹ правядзеніі сцяга, жанчынам, што падрыхтавалі смачны абед, ды ўсім харыстым, што шмат папрацавалі ѹ падрыхтоўцы мастацкай праграмы сцяга.

Янка Яр

З ЖЫЦЬЦЯ БЕЛАРУСАУ БРАДФАРДУ

Мы Беларусы Брадфарду, Ангельшчына, ад даўжэйшага часу не падавалі вестак з нашага жыцьця ѹ газету „Беларус“. У будучыні пастараемся пісаць у газету часцей і систэматычна, тым больш, што некаторыя зь вестак пакажуцца год-

нимі ўвагі для чытачоў газеты.

Вось-жа звычаем папярэдніх гадоў і апошніх савецкавананіх праўнікі ўзялі ў арганізаціі ѹ правядзеніі сцяга, жанчынам, што падрыхтавалі смачны абед, ды ўсім харыстым, што шмат папрацавалі ѹ падрыхтоўцы мастацкай праграмы сцяга.

настайнасць сучаснай беларускай паэзіі. Менск, 1973, б. 65.

⁴ Ніна Шклярова. Мая вёска. Менск, 1971 г.

⁵ Вольга Іпатава. Раніца. Менск, 1969 г.

⁶ Іван Маркевіч. Камандзіроўка. Менск, 1973 г.

⁷ Гл. Праграму Камуністычнае

Партыі Савецкага Саюзу, прынятую 20-м з'ездам, 31 кастрычніка 1961 г., частка II, пункт 4d.

⁸ Б. Фройдкін. „Пісемнік прыходзіць у школу“, Літаратура й Мастацтва, № 40, 18 красавіка 1965 г., б. 4.

⁹ Ніна Шклярова — цытаваны

вышэй верш.

¹⁰ Яўгенія Янішчыц. Сынегнія

грамміцы. Менск, 1970 г.

¹¹ Віктар Гардзей. Касавіца.

Менск, 1975 г.

¹² Генадзь Дэміతрыеў. Гарады

на далонах. Менск, 1974 г.

¹³ Рыгор Семашкевіч. Лісьнічоўка. Менск, 1974 г.

¹⁴ Уладзімер Верамечык. Пры-

піць. Менск, 1973 г.

¹⁵ Вольга Іпатава. Раніца. Менск,

1969 г.

¹⁶ Генадзь Тумас. Лінкос. Менск,

1970 г.

¹⁷ Рыгор Семашкевіч — цытаваны

вышэй зборнік.

¹⁸ Яўгенія Янішчыц — цытаваны

вышэй зборнік.

(працяг будзе)

Шырын Акінэр

дзкім Клубе „Сакавік“. У прыемнай сябровскай атмасферы ўзделінікі дзяліліся ўспамінамі ѿ савецкаванані ў калісці на бацькаўшчыне. Ладжаньнем падобных прыняціцяў заўсёды тут займаецца Сям'я Спа-ла Мемяшонак. Таксама было наладжана сёлета супольнае савецкаванне 59-х угодкаў абвешчаныя дзяржжаўнае незалежнасці Беларусі, у часе якога быў прачытаны прынагодны разборат пра падзеі 25 Сакавіка 1918 году. Пасыла афіцыйнай часткі было таксама наладжанае прыняціцце для ўсіх прысутных.

Мяцэвоя Беларусы ад даўжэйшага часу прыўмаюць актыўны ўздел у арганізаціі Паняволеных Народоў, да якога належала яшчэ Эстоніи, Латышы, Літві, Украіны і Вугоршы. Арганізацыя гэтая згоды ў год ладзіш вялікі баль, у часе якога выбіраеша Міс Паняволеных Народоў. Сёлета гэткі баль і публікі Міс Паняволеных Народоў албыйліся ѿ пылажай залі Латышскага Клубу. Міс Паняволеных Народоў 1977 была выбраная прадстаўнічка Беларусі Адніна Занько — вучаніца мясцовай сярэдняй школы. Тыдзень Паняволеных Народоў у Брадфардзе вяспачаўся сёлета 17 ліпеня ў Божай Службе польнай а. пратаянэй Янка Абабчука. А на заканчэнне Тыдня Паняволеных Народоў албыйліся канцэрт у Украінскім Клубе, канфэрэнсія на якім была Адніна Занько.

Сёлета наведаў нас у Брадфардзе Падэсар Ліваплъўскага ўнівэрсітэтав Айнолт Б. Мэл Мілін і патязліўся сваім думкамі аб творчасці некаторых беларускіх савецкіх і эмігранцыйных паэтав. Вечар з Прафесарам Мэл Мілінам у Беларускім Клубе „Сакавік“ пакінуў на прысутных вельмі прыемнае ўражанье.

Управа Клубу „Сакавік“

ГАЛОУНАЯ УПРАВА
БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА
ЗАДЗІНОЧАННЯ
вітае сваіх сяброў і ўсё
беларускага грамадства з
КАЛЯДНІМІ СВЯТАМИ
і
НОВЫМ 1978 ГОДАМ!

СЭКТАР РАДЫ БНР У НЬЮ ДЖЭРЗІ
вітае з КАЛЯДАМІ ўсіх сваіх Сяброў, Прыхільнікаў і ўсіх
Працаўнікоў на беларускай ніве
ды жадае ім
ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДУ!

ЗАДЗІНОЧАННЯ БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКИХ ВЭТЭРАНАЎ

У АМЭРЫЦЫ

жадае сваім сябром і прыхільнікам

ВЯСЁЛЫХ КАЛЯДАЎ

I

ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДУ!

УПРАВА АДДЗЕЛУ БАЗА У НЬЮ ДЖЭРЗІ

жадае сваім Сябром і Прыхільнікам
ВЯСЁЛЫХ КАЛЯДАЎ

I

ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДУ!

ВЯСЁЛЫХ КАЛЯДАЎ
І ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДУ
СЯБРОМ, ЗНАЕМЫМ I УСЯМУ БЕЛАРУСКАМУ
ГРАМАДЗТВУ

ШЧЫРА ЖАДАЮЦЬ

РАІСА I ВІНЦЕНТ ЖУК-ГРЫШКЕВІЧЫ

SCHACK'S HALL, INC.

УЛАСЬНІКІ БРАТЫ В. і Р. АРЦЮШЕНКІ

Жадаюць сваім кліентам

ВЯСЁЛЫХ КАЛЯДАЎ

I ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДУ!

настайнасць сучаснай беларускай паэзіі. Менск, 1973, б. 65.

⁴ Ніна Шклярова. Мая вёска. Менск, 1971 г.

⁵ Вольга Іпатава. Раніца. Менск, 1969 г.

⁶ Іван Маркевіч. Камандзіроўка. Менск, 1973 г.

⁷ Гл. Праграму Камуністычнае Партыі Савецкага Саюзу, прынятую 20-м з'ездам, 31 кастрычніка 1961 г., частка II, пункт 4d.

⁸ Б. Фройдкін. „Пісемнік прыходзіць у школу“, Літаратура й Мастацтва, № 40, 18 красавіка 1965 г., б. 4.

⁹ Ніна Шклярова — цытаваны вышэй верш.

¹⁰ Яўгенія Янішчыц. Сынегнія грамміцы. Менск, 1970 г.

¹¹ Віктар Гардзей. Касавіца. Менск, 1975 г.

¹² Генадзь Дэміతрыеў. Гарады на далонах. Менск, 1974 г.

¹³ Рыгор Семашкевіч. Лісьнічоўка. Менск, 1974 г.

¹⁴ Уладзімер Верамечык. Прыпіць. Менск, 1973 г.

¹⁵ Вольга Іпатава. Раніца. Менск, 1969 г.

¹⁶ Генадзь Тумас. Лінкос. Менск, 1970 г.

¹⁷ Рыгор Семашкевіч — цытаваны вышэй зборнік.

¹⁸ Яўгенія Янішчыц — цытаваны вышэй зборнік.

(працяг будзе)

Шырын Акінэр

ВЯСЁЛЫХ КАЛЯДАЎ

ШЧАСЛІВАГА НОВАГА ГОДУ

СВАЯКОМ, ПРЫЯЦЕЛЯМ, ЗНАЕМЫМ

I УСІМ СУРОДЗІЧАМ АД ШЧЫРАГА СЭРЦА ЖАДАЮЦЬ

АЗАРКА МАРЫЯ й ЯНКА, ЮРКА

і ІРЭНА

АКУЛА КАСТУСЬ і НАДЗЯ зь ДЗЕЦЬMI

АРСЕНЬНЕВА НАТАЛЬЯ

Д-р БАКУНОВІЧ ЛЮДМІЛА

і УЛАДЗІМЕР зь ДЗЕЦЬMI

НАТАЛЬЯ, ВІКТАР,

ПРАДСЛАВА, АНЯ і АЛЬЖБЕТА

БАКУНОВІЧ МІРАСЛАВА

і МІТРАФАН зь ДЗЕЦІ ЎОРКА,

ПЕТР і ЛАРЫСА

БАКУНОВІЧ-ГРЫЦАІ ЛІЗА

зь СЯМ'ЁЮ

БАРТУЛЬ ВЕРА, ФРАНЬЦІШ і АНТОН

БЕЛАРУСКІ ВЫДАВЕЦКА-МАСТАЦКІ

ШТО ЧУВАЦЬ?

У ўрадавым амэрыканскім выданы, другім томе матар'ялу Камісія да справаў Бяспекі й Супрацоўніцтва ў Эўропе, зъмешчаны супольны мэмарыял Беларускага Інстытуту Навукі й Мастацтва й Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў справе пагвалчаньня на Беларусі людзіх, нацыянальных і рэлігійных правоў. У мэмарыяле названыя 58 прозывішчай перасылаваных асобаў. Там-жэ зъмешчаны мэмарыял сп. Івана Касякі пра пагвалчанье нацыянальных і рэлігійных правоў на Беларусі. Сп. Касяк падпісаны як старшыня („прэзыдэнт“), але не назначана, якое арганізацыі. Выданыне гэта можна звязаць у бібліятэках, маючы гэта кітапішчы ў бібліятэках, маючы гэта кітапішчы ў бібліографічных дадзеных: BASKET THREE: IMPLEMENTATION OF THE HELSINKI ACCORDS. Hearings Before the Commission on Security and Cooperation in Europe. Ninety-Fifth Congress. First Session. Volume 2 (pp. 213-218).

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакументы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных правоў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Як працтаванікі штату Нью Джэрзі, др. Вітаўт Кіель і сп-чна Зора Кіель узялі удзел у працах юбілейнае канфэрэнцыі штату Пэнсільвянія, што адбылася 13-15 лістапада сёлета. Нагодыа канфэрэнцыі было 200-годзідзе абвешчаньня 15 лістапада 1777 году трыйніццама штатамі ў гор. Ёрку назову новае дзяржавы — Задзіночаньня Штаты Амэрыкі. На працягу наступных 12-ёх гадоў будуць склікацца дадзеныя канфэрэнцыі ў кожным з 13-ёх штатаў.

Група Беларусаў у Чыкага мела сустрэчу з ведамым змагаром за людзіх і нацыянальных правы ў СССР Уладзімерам Букоўскім. Сп. Букоўскі, госьць чыкагаўскае Фэдэрациі Прафсаюзу, выступаў 15 лістапада 1777 году тройніццама штатамі ў гор. Ёрку назову новае дзяржавы — Задзіночаньня Штаты Амэрыкі. На працягу наступных 12-ёх гадоў будуць склікацца дадзеныя канфэрэнцыі ў кожным з 13-ёх штатаў.

Група Беларусаў у Чыкага мела сустрэчу з ведамым змагаром за людзіх і нацыянальных правы ў СССР Уладзімерам Букоўскім. Сп. Букоўскі, госьць чыкагаўскае Фэдэрациі Прафсаюзу, выступаў 15 лістапада 1777 году тройніццама штатамі ў гор. Ёрку назову новае дзяржавы — Задзіночаньня Штаты Амэрыкі. На працягу наступных 12-ёх гадоў будуць склікацца дадзеныя канфэрэнцыі ў кожным з 13-ёх штатаў.

Курс беларусаведных лекцыяў, ладжаных штагоду Англа-Беларускім Таварыствам у Лёндане, на акадэмічны год 1977/78 улучае: Праф. А. МакМілін — „Максім Багдановіч і разьвіццё сучаснае пазіцыі“ (3. XI); Гай Пікарда — „Шэсьцьдзесят гадоў беларускіх паштовых марак, паштовых віньетак і налепак (1918-1978)“ (8.XII); а. Аляксандар Надсон — „Тэрміналёгія ў дачыненіі да Беларусі з 15-га па 18-е стагоддзе“ (16. II); Пітэр Маё (Шаффліцкі ўніверсітэт) — „Беларуская артаграфія ад 1933 году да сучаснасці“ (16. III); Шырын Акінэр (Універсітэт Каледж у Лёндане) — „Археанталінныя запазычанні ў мове беларускіх Татараў“ (11.V); Джаймс Дынгл (Універсітэт Рыдзингу) — „На шэсьцьдзесятым годзе: Беларуская Народная Рэспубліка ў гісторычнай пэрспэктыве“ (8.VI).

У выдавецтве Беларускага Харытэўчына-Адукацыйнага Фонду Яна і Альцы Пятроўскіх выйшла кніга др. Яна Пятроўскага „Лепшыя думкі Чалавека“ (першы том) з готкай „Інвакацый“: „Прыроджане імкненне да філязофіі дзеля яе самое і бадай што фанатычна любоў да спрэядлівасці — гэта шлях пра-грэс Францышка Скарбы — Сымана Буднага — Васіля Цялінскага — Льва Сапегі — Братоў Луцкевічаў — шлях, які творыць сабою Літоўскую традыцыю, да якога з ласкі Нябёсаў з гордасцю я адзначаю сваю прыналежнасць“. „Літоўская традыцыя“ тут, пэўна-ж, у сэнсе Вялікага Княства Літоўскага

га зъ ягонаі беларускаю культурой. Як паказвае даўгі сьпіс прозывішчай аўтараў і крыніц, зь якіх узятыя „Лепшыя думкі Чалавека“, кніга на сваіх 205 бачынах мае шмат чаго цікавага й карыснага для душы й розуму. Цана кнігі: 7 далаўраў.

Адказнасць за збор беларускіх выданьняў у кансортцыі бібліятэкаў Гарвардзкага, Калнамойскага, Ейльскага ўніверсітэтата ды Ньюёркаўскага Публічнае Бібліятэкі, паводле яндаўнае дамоўленасці, ускладзеная на Ньюёркаўскую Публічную нацыянальных і рэлігійных правоў на Беларусі. Сп. Касяк падпісаны як старшыня („прэзыдэнт“), але не назначана, якое арганізацыі. Выданыне гэта можна звязаць у бібліятэках, маючы гэта кітапішчы ў бібліографічных дадзеных: BASKET THREE: IMPLEMENTATION OF THE HELSINKI ACCORDS. Hearings Before the Commission on Security and Cooperation in Europe. Ninety-Fifth Congress. First Session. Volume 2 (pp. 213-218).

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакументы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыцці нацыянальных групаў ды падрыхтаваныя дакumentы для абвешчаньня. Тыдня Людзіх Правоў. У камісіі, што складаецца як з рэспубліканцаў, гэтак і дамакратоў і незалежных, ды якая будзе займацца зборам матар'ялаў пра пагвалчанье людзіх і нацыянальных групаў на Беларусі, увайшли сп-чна Paica Станкевіч ды сп. сп. Васіль Мельянович, Міхась Бахар, Віталь Цярпіцкі й Янка Раковіч.

Нарада выканалынага органу Рады нацыянальных Рэспубліканскіх Клубаў адбылася 19 лістапада сёлета ў Вашынгтоне. Ад Беларускіх рэспубліканскіх клубаў у нарадзе ўзяў удзел др. В. Кіель. На нарадзе абмяркоўвалася пытанье ўдзелу нацыянальных групаў у выбарах 1978 году, а таксама выстаўленыя на выбары становішчы працтаваніку нацыянальнасцяў, апрацаваныя амэрыканскага даведніка съвітаў і значных падзеяў у жыц